

Haninge kommun

Rektorn vid Höglundaskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Höglundaskolan
i Haninge kommun

Tillsyn i Höglundaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Haninge kommun under April 2014 . Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Höglundaskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 2 april 2014 och den 8 april 2014.

Fakta om skolenheten

Höglundaskolan ligger i kommundelen Jordbro i Haninge kommun. Vid tidpunkten för tillsynen har skolan 106 elever i förskoleklass och 429 elever i grundskolans årskurs 1-6. Skolan leds för tillfället vid tillsynen av en tillförordnad rektor med övergripande ansvar för verksamheten. Till sin hjälp har rektorn en biträdande rektor. Ordinarie rektor kommer att tillträda sin tjänst i början av augusti 2014.

Skolans verksamhet omfattar även fritidshem och förskola. Fritidshemmets och förskolans verksamheter bedöms i separata övergripande beslut avseende hela kommunen.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Av Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven framgår att 15 procent av eleverna i årskurs 3 klarade samtliga delprov i ämnet matematik läsår 2012/2013. I det nationella ämnesprovet i svenska redovisas att 48 procent av eleverna nådde kravnivån samma läsår. Motsvarande resultat i riket visar att 68 procent av eleverna klarade kravnivån på samtliga delprov i matematik och 78 procent i svenska. Enligt skolans uppgifter har skolan under läsåret 2012/2013 inte haft elever i årskurs 3 som läst ämnet svenska som andraspråk.

Av skolans egen redovisning för läsåret 2012/2013 framgår att 85 procent av eleverna i årskurs 3 bedömdes uppnå kunskapskraven i svenska. I matematik bedömdes 92 procent av eleverna uppnå kunskapskraven vid slutet av läsåret 2012/2013. När det gäller de samhällsorienterande ämnena redovisas att 98 procent nådde kunskapskraven och i de naturorienterande ämnena uppnådde 97 procent kunskapskraven i slutet av årskurs 3 läsåret 2012/2013.

Årskurs 6

Skolverkets statistik visar att andelen elever som nått minst betyget E i årskurs 6 läsåret 2012/2013 var som högst (100 procent) i ämnena bild, hem- och kon-

sumentkunskap, slöjd, teknik, modersmål och bild. Lägst andel elever med ett godkänt betyg var i ämnet svenska och idrott och hälsa, där 85 respektive 88 procent av eleverna nådde minst betyget E. I nästan samtliga ämnen var andelen elever i skolan som nått minst betyget E högre än i riket.

Den genomsnittliga betygspoängen för varje ämne var högst i ämnena modersmål (16) och bild (15,2). Den genomsnittliga betygspoängen var som lägst i svenska (10,1) och hem- och konsumentkunskap (11,1). I de flesta ämnena är betygspoängen för skolans elever lägre än genomsnittet i riket.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Höglundaskolan visar att skolan behöver vidta en rad åtgärder så att samtliga elever ges förutsättningar att nå målen i utbildningen och utvecklas så långt som möjligt. Skolan uppvisar generellt sett sämre kunskapsresultat jämfört med riket. I skolans systematiska kvalitetsarbete saknas en analys av elevernas måluppfyllelse på övergripande skolnivå. Ett fungerande kvalitetsarbete är en viktig förutsättning för en förbättrad måluppfyllelse. Till exempel så har inte skolan fångat upp eller analyserat orsakerna till Skolverkets statistik över att endast 15 procent av eleverna i årskurs 3 klarade samtliga delprov i matematik läsåret 2012/2013 jämfört med skolans egen redovisning där 92 procent av eleverna i årskurs 3 bedömdes uppnå målen vid läsårets slut. Vidare framkommer brister i lärares och annan personals delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet vilket är viktigt för att kunna planera, utveckla och följa upp utbildningen.

Tillsynen visar att samordningen av utbildningen inte sker systematiskt och att den måste förbättras så att eleverna ges möjlighet att uppfatta kunskapsområden som en helhet. Vidare visar tillsynen att rektorn måste se till att samverka mellan förskoleklass och skola utvecklas. I tillsynen framkommer även att skolan brister i att ge eleverna inflytande över undervisningens innehåll.

Utredningen visar att det på skolan finns ordningsregler men att dessa inte utarbetats under medverkan av eleverna. Vidare framkommer att det på skolan används disciplinära åtgärder i form av utvisning från undervisningen samt frantagande av mobiltelefon men att det på skolan saknas rutiner för när och hur dessa ska dokumenteras.

Vad gäller betyg och bedömning visar tillsynen att lärarna brister i att använda all tillgänglig information vid betygsättning. Även brister i lärarnas förtroenhet med regelverket finns då rektorn i tillräcklig uträkning inte gett lärarna stöd i detta arbete.

Det finns brister i skolans arbete med svenska som andraspråk. Rektor uppger att det finns elever som har ett behov av att läsa svenska som andraspråk. Trots att skolan anställt en ansvarig pedagog för svenska som andraspråk i början av höstterminen 2013 så finns det vid tillsynen fortfarande inga tydliga rutiner för bedömning av om en elev ska läsa svenska som andraspråk eller svenska.

Skolinspektionens utredning visar att det på skolan saknas personal med kompetens att tillgodose elevernas behov av vägledning inför utbildning och yrkesval samt att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande utan i form av enskilda insatser till eleverna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Haninge kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 8 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Haninge kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att lärare samverkar i arbetet med att nå utbildningens mål och att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Se till att former för samverkan finns mellan förskoleklass och skola.

Motivering

I läroplanen anges att lärarna ska samverka med andra lärare för att nå utbildningsmålen. I läroplanen anges vidare att rektor har ett särskilt ansvar för att undervisningen samordnas i olika ämnesområden så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

I Skolverkets allmänna råd om planering och genomförande av undervisning (SKOLFS 2011:149) anges att rektorn bör utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna.

På Höglundaskolan finns brister i samordningen av undervisningen. Rektorn är medveten om detta och uppger i intervju att det inte finns något systematiskt arbete för att samverkan ska ske utan att det är lärarberoende. Detta bekräftas

också i intervju med lärarna. I intervju med eleverna så kan de ge exempel på enstaka ämnesöverskridande arbeten.

I Skolinspektionens enkät som besvarades under höstterminen 2013 anger 44 procent av den pedagogiska personalen att det stämmer ganska dåligt och 26 procent att det inte stämmer alls på påståendet att "det sker ämnesöverskridande arbete på skolan". Hela 48 procent av personalen anger att det stämmer ganska dåligt på påståendet "jag samverkar med mina kollegor när jag planerar undervisningen".

Även brister i samverkan mellan förskoleklass och skola finns. I intervju med lärarna framkommer att något systematiskt samarbete inte förekommer mellan förskoleklass och skola. Rektorn beskriver att det finns en tanke om samverkan mellan förskoleklass och skola då de befinner sig i samma lokaler och att samarbetet dem emellan ökas under våren inför överlämningen. Rektorn medger dock att det saknas ett systematiskt samarbete.

Sammanfattningsvis visar utredningen på brister i skolans arbete med undervisning och lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Haninge kommun föreläggs avhjälpa bristerna.

Författning

Lgr 11, 2.8 rektorns ansvar och Lgr 11, 2 Övergång och samverkan

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Haninge kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att eleverna har rätt till inflytande över undervisningen, skolmiljön och verksamheten i övrigt.

Tillsynen på Höglundaskolan visar att elevernas möjligheter till ett reellt inflytande över undervisningens innehåll är lärarberoende. I intervjuer med elever-

na framkommer att de till viss del upplever att de kan komma med förslag på hur de kan redovisa sina arbeten samt att de kan få välja att arbeta både enskilt och i grupp. Emellertid framkommer i intervjuer med eleverna att de inte får utöva inflytande över innehållet i planeringen av undervisningen och att det vanligtvis är läraren som bestämmer undervisningens innehåll.

I intervjuer med lärarna framkommer att lärarna låter eleverna påverka arbetsformer och arbetssätt, men att lärarna uppfattar det som svårt att involvera eleverna när det gäller inflytandet över undervisningens innehåll. Rektor bekräftar i intervju att elevernas inflytande över undervisningen brister och att det inte finns någon systematik för att ge eleverna sådant inflytande. Att elevernas inflytande över undervisningens innehåll inte är så stort bekräftas av enkätresultatet bland skolans pedagogiska personal som Skolinspektionen genomförde hösten 2013. I resultatet svarar 61 procent av pedagogerna att det "stämmer ganska dåligt" på påståendet "Eleverna är med och påverkar undervisningens innehåll".

Utredningen visar sammanfattningsvis att eleverna inte ges tillräckligt inflytande över utbildningens innehåll. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Haninge kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Haninge kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att skolans ordningsregler utarbetas under medverkan av eleverna.
- Se till att beslut om disciplinära åtgärder dokumenteras av den som genomfört åtgärden.
- Se till att planen mot kränkande behandling anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling långsiktigt och det aktuella året.

Motivering*Ordningsregler*

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Det är rektorn som ska besluta om ordningsregler. Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av tillsynen på Höglundaskolan framgår att det finns ordningsregler på skolan. I intervju med eleverna framkommer dock att de inte utarbetats under medverkan av dem vilket bekräftas av både lärare, elevhälsa och rektorn.

Beslut om disciplinära åtgärder

I skollagen framgår att rektor eller lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Om en lärare vidtar sådana omedelbara eller tillfälliga åtgärder ska detta, enligt skollagen, dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. Vid ett omhändertagande av föremål ska dokumentation ske endast om föremålet inte återlämnas efter lektionens slut.

Vid intervju med elever och lärare framkommer att lärarna vidtar disciplinära åtgärder i form av att de visar ut elever som stör undervisningen under en del av lektionen eller omhändertar mobiltelefoner. I de flesta fall uppger de intervjuade lärarna att de inte dokumenterar disciplinära åtgärder. I intervju med rektorn bekräftas att skolan saknar tydliga rutiner om hur och när disciplinära åtgärder ska dokumenteras.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av Höglundaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling som är gemensam för förskoleklass, grundskola och fritidshem. Planen innehåller definitioner av relevanta begrepp samt uppgifter om rutiner och ansvarsfördelning kring arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Vidare redogör planen för vilka områden som genom kartläggning identifierats som problematiska.

I planen beskrivs skolans arbete för att aktivt främja likabehandling och förebygga kränkande behandling bestå av bland annat gemensamma trivselregler, att rastvärdar finns på samtliga gårdar och att det genomförs trivselenkäter. Vidare uppges klassråd och elevråd vara aktiviteter som främjar likabehandlingen och förebygger kränkande behandling. Skolinspektionen kan dock konstatera att det saknas åtgärder som är konkreta och som bygger på ett behov i verksamheten. De åtgärder som är angivna är av mer allmän karaktär och omfattar delar som skolor generellt sett alltid behöver arbeta aktivt med. Även de åtgärder som är kopplade till kartläggningen är allmänt hållna. En åtgärd är exempelvis att förankra planen hos pedagoger, elever och föräldrar.

I intervju med rektor, lärare och elevhälsa framgår att det sedan årsskiftet startats ett systematiskt förebyggande arbete som leds av en likabehandlingsgrupp där elevhälsan finns representerad och vars arbete sedan genomförs av pedagogerna ute i klassrummen. Detta arbete saknas dock i planen mot diskriminering och kränkande behandling och det är Skolinspektionens bedömning att arbetet ännu inte gett avtryck i verksamheten.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete kring trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Haninge kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 5 § och 24 § och 6 kap. 8 § skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Haninge kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att lärarna utnyttjar all tillgänglig information om elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven i kursplanerna vid bedömning och betygssättning och att en allsidig bedömning görs av dessa kunskaper.
- Se till att lärarna är väl förtrodda med regelverket som gäller för betygssättning.

Motivering

Lärarna utnyttjar all tillgänglig information vid betygssättning

Vid betygssättning ska läraren enligt läroplanen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

I Skolverkets allmänna råd om planering och genomförande av undervisningen (SKOLFS 2011:149) anges att lärarna bör använda sig av effektiva rutiner och former för dokumentation som väl avspeglar elevernas kunskaper.

Rektorn har i skollagen ett utpekat ansvar för att betyg sätts i enlighet med de föreskrifter som gäller för betygsättning. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 667) är syftet med bestämmelsen att särskilt markera rektorns ansvar för en rättvis och likvärdig betygsättning. Det innebär att rektorn måste se till att lärarna är förtrodda med regelverket och att de ges stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

I intervjuer med elever uppges att det finns en lärare som inte tagit hänsyn till vad eleverna presterat tidigare utan bara bedömt sådant som denne själv prövat eleverna på och att det gett konsekvensen av att alla i klassen fått samma betyg. Utifrån betygs katalogen för höstterminen 2013 noterar Skolinspektionen att samtliga elever i två klasser i samma ämne fått betyget E. Vid intervju med lärarna bekräftar de att skolan haft nya lärare i vissa ämnen som inte tagit hänsyn till elevernas tidigare arbeten och därmed gett eleverna ett och samma betyg vid terminen slut. Rektorn är inte medveten om betygsättningen och det har inte heller uppmärksammats och analyserats. Vidare bekräftar rektorn att detta är ett utvecklingsområde och att hon kommer att ta itu med detta per omgående. Skolinspektionen vill påpeka att det är av stor vikt att skolan har tydliga rutiner för att information om elever förs över från en lärare till en annan.

Lärarnas förtroende med regelverket

Rektorn har i skollagen ett utpekat ansvar för att betyg sätts i enlighet med de föreskrifter som gäller för betygsättning. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 667) är syftet med bestämmelsen att särskilt markera rektorns ansvar för en rättvis och likvärdig betygsättning. Det innebär att rektorn måste se till att lärarna är förtrodda med regelverket och att de ges stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Flera lärare uppger i intervjuerna att det finns samtal och enstaka tillfällen av samarbete med en annan kommunal skola för diskussion kring betyg och bedömning men att det saknas uppföljning och struktur när det gäller strukturerade och mer regelbundna samarbetsformer med andra skolor. I Skolinspektionens enkät som besvarades under höstterminen 2013 anger 44 procent av lärarna att det stämmer ganska dåligt att det på skolan är tydligt hur bedömningen av elevernas kunskapsutveckling ska gå till. I samma enkät svarar 52 procent av lärarna att de inte heller får det stöd de behöver för att göra likvärdiga bedömningar av elevernas kunskapsutveckling.

Rektorn uppger att skolan har former för samverkan kring betyg och bedömning såsom samarbete med en annan närliggande skola. Rektor uppger också att det från ledningens sida finns en planering om att följa upp osäkerheten kring betyg och bedömning och att det är ett utvecklingsområde då det saknats systematik och tydlighet.

Skolinspektionen bedömer att samverkan vid bedömning och betygssättning varierar mellan lärare och ämnen och att den behöver bli mer regelbunden och strukturerad för att säkerställa rättvisa och likvärdiga betyg.

Utredningen visar sammanfattningsvis att det finns brister i skolans arbete med betyg och bedömning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Haninge kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 14 § skollagen, Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Bedömning och betyg

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Haninge kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att beslut om undervisning i svenska som andraspråk fattas utifrån en bedömning av elevernas behov i ämnet samt anordna undervisning i svenska som andraspråk för de elever som behöver det och se till att eleverna bedöms utifrån kursplanen i ämnet.
- Se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att det genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever.
- Se till att rektor tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Svenska som andra språk

I läroplanen anges att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Enligt skolförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk anordnas om det behövs och i det fallet ersätter undervisningen i ämnet svenska som andraspråk undervisningen i svenska. Det är rektorn som beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

I intervjuer med lärarna och skolledningen framkommer att skolan inte har tydliga rutiner för att bedöma om en elev ska läsa svenska eller svenska som andraspråk. Rektor uppger att det finns elever som har behov av att läsa svenska som andraspråk. Skolans ledning uppger att som ett led i skolans utvecklingsarbete har en lärare i svenska som andraspråk anställts i augusti 2013. Rektor uppger att behovet av undervisning i svenska som andraspråk i dagsläget håller på att inventeras och att det i nuläget är ämneslärarna som beslutar om eleverna ska läsa svenska eller svenska som andraspråk men att formerna för rektors beslut är under uppbyggnad. I intervju med både rektor och lärare beskrivs att elever fått betyg i svenska och inte i ämnet svenska som andraspråk under läsåret 2012/2013.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Höglundaskolans systematiska kvalitetsarbetet uppvisar brister och då främst vad gäller uppföljning, analys och vidtagande av åtgärder kopplade till elevernas måluppfyllelse. Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av skolans kvalitetsarbete som består av en förbättringsplan där det mest prioriterade förbättringsområdet beskrivs vara svenska och svenska som andra språk med fokus på läslust och läsförståelse. Av dokumentet framgår varför just detta område valts ut och vilka åtgärder som planeras vidtas. Dock saknas en samlad analys över kunskapsresultaten på skolan. På de nationella ämnesproven i matematik nådde enligt Skolverkets statistik endast 15 procent av eleverna målen på samtliga delprov i årskurs 3 läsåret 2012/2013. Det saknas uppföljning, utvärdering och dokumentation både av de låga resultaten som redovisas i Skolverkets statistik men även av de åtgärder som åstadkom att 92 procent av dessa elever, enligt skolans egen sammanställning, bedömdes nå målen i matematik några månader efter proven. Rektor uppger i intervju att det finns undersökningar och statistik av elevernas måluppfyllelse men att dessa inte använts systematiskt i kvalitetsarbetet och att utvecklingsarbetet kommit olika långt i olika ämnen. Lärarna uppger att måluppfyllelse kan diskuteras i varje arbetslag för sig men att det saknas skolövergripande analyser och kontinuitet något som

bekräftas av rektor som uppger att en sammanställning av måluppfyllelsen går igenom men att analyserna och vad de ska användas till inte förankrats hos personalen. Det framgår av tillsynen att satsningar har gjorts avseende matematik såsom att en förstelärare leder pedagogiska diskussioner och ett projekt kallat "Abacus" men av skolans systematiska kvalitetsarbete framgår varken analysen bakom insatserna, insatserna i sig eller någon utvärdering och uppföljning av dessa.

Tillsynen visar vidare att uppföljning, de analyser som genomförts liksom planerade åtgärder inte är dokumenterade, vilket strider mot skollagens krav.

Rektor har identifierat det systematiska kvalitetsarbetet som ett utvecklingsområde och att en samsyn måste skapas och förankras inom kollegiet. Vidare framkommer i intervju med elevhälsan att de inte är delaktiga i skolans systematiska kvalitetsarbete utan att resultaten presenteras men att någon delaktighet i analyserna inte finns.

Sammanfattningsvis uppfyller Höglundaskolan inte författningarnas krav gällande arbetet med svenska som andraspråk och inte heller vad gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Haninge kommun föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4 och 6 §§ skollagen

5 kap. 14-15 §§ skolförordningen , Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Personalkompetens**Bedömning**

Haninge kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämja med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställts före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

I intervju med rektor framkommer att de lärare som har legitimation och som är anställda efter 1 juli 2011 undervisar i möjligaste mån i de ämnen de har legitimation för vilket innebär att de också undervisar i ämnen de inte har legitimation för. I intervju med skolledningen framgår att det på skolan bedrivs ett system med både klass- och ämneslärare. Skolledningen beskriver att en process är igång för att gå från klasslärare till ämneslärare vilken beräknas vara färdig till hösten 2014.

Utredningen visar att lärare undervisar i ämnen som de inte har legitimation för och verksamheten uppfyller därför inte författningarnas krav varför Haninge kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 13 § skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Haninge kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att elever har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval kan tillgodoses.
- Se till att elevhälsan deltar i skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Motivering*Studie och yrkesvägledning*

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska enligt skollagen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av deras framtida studie- och yrkesvägledare kan tillgodoses.

Av tillsynen framgår i intervjuer med rektor, lärare, elever och elevhälsa att eleverna på Höglundaskolan inte har tillgång till någon yrkes- eller studievägledning då det på skolan varken finns någon studie- och yrkesvägledare eller någon annan personal med sådan kompetens att elevernas behov kan tillgodoses. Rektor uppger i intervju att ett samarbete varit på gång med en annan kommunal skola men att detta avstannat. En konsekvens av detta blir bland annat att eleverna varken får stöd vid val av språkvalet inför årskurs 7 eller förbereds över tid för att kunna göra välgrundade studie- och yrkesval.

Elevhälsa

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

På skolan finns en elevhälsa omfattande skolsköterska, en nyttillträdd kurator och två specialpedagoger. Skolpsykolog och skolläkare finns att tillgå vid behov.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Vid intervju med elevhälsan framkommer ett stort intresse för detta arbete och en vilja att arbeta som en helhet, men elevhälsans representanter uppger att något sådant arbete inte sker då skolan saknar formerna för det. Elevhälsans arbete idag består av åtgärdande arbete i form av enskilda insatser till elever enligt elevhälsans representanter. Även i intervju med rektorn och lärarna framkommer att det idag saknas struktur kring elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Utredningen visar sammantaget att eleverna på Höglundaskolan inte har tillgång till personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning. Dessutom arbetar elevhälsan inte förebyggande och hälsofrämjande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Haninge kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 25 och 29 §§ skollagen

Handläggningsrutiner**Bedömning**

Haninge kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Handläggningsrutiner.

- Säkerställa att bestämmelserna om registerkontroll iakttas även för vikarier från bemanningsföretag.

Motivering

Av skollagen framgår att den som erbjuds en anställning inom bland annat förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan och grundsärskolan ska lämna ett utdrag ur belastningsregistret till den som erbjuder anställningen. Den som inte har lämnat registerutdrag får inte anställas.

Registerutdrag ska även lämnas av den som erbjuds arbete under omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande. Enligt skollagen ska registerutdraget i dessa fall lämnas till den inom verksamheten som beslutar om att anlita eller ta emot en person. Den som inte har lämnat ett sådant registerutdrag får inte anlitas eller tas emot i verksamheten.

Enligt förarbetena till bestämmelsen (prop. 2007/08:28 s. 11,15) omfattar kravet personer som ersätter anställda, t.ex. när en person kortvarigt hyrs in från ett bemanningsföretag vid tillfällig frånvaro bland personalen.

Av intervjun med rektorn framgår att all personal som erbjuds tillsvidareanställning lämnar ett utdrag ur belastningsregistret till rektorn. Skolan brister dock i att ta in utdrag ur belastningsregister när vikarier anlitas via kommunens upphandlade bemanningsföretag då rektor uppfattat att det sköts av bemanningsföretaget.

Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Haninge kommun föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 31 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Ida Persson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.